

Nr 26.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående bestämmelser till förhindrande av vissa skenäktenskap.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 205, vilken behandlats av första lagutskottet, har herr *Johnsson* i Stockholm hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära förslag till sådana bestämmelsers införande i äktenskapslagen, att behovet av att förhindra vissa skenäktenskap tillgodosåges.

Motionären erinrar inledningsvis om att enligt meddelande i pressen en för farlig spionage- och sabotageverksamhet känd utländsk kvinna sökt mot en större summa penningar förmå en svensk man att gifta sig med henne för att hon under skyddet av svenskt medborgarskap skulle kunna bedriva liknande verksamhet inom och mot vårt land. Liknande fall av skenäktenskap mellan svensk man och utländsk kvinna hade enligt motionären förekommit såväl närmast före som under och efter det senaste kriget. Då den svenska äktenskapslagstiftningen saknade bestämmelser till förhindrande av sådana skenäktenskap, syntes det motionären rimligt, att möjligheter därtill skapades.

Beträffande vad motionären i övrigt anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Gällande bestämmelser.

Lagen den 23 maj 1924 om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap stadgar i 3 §, att utländsk kvinna, som ingår äktenskap med svensk medborgare, genom giftermålet förvärfvar svenskt medborgarskap. Denna regel gäller även om kvinnan enligt lagen i det land, hon tillhör vid äktenskapets ingående, skulle bevara medborgarskap i detta land. För att äktenskapet skall medföra, att hustrun förvärfvar svenskt medborgarskap, erfordras emellertid, att äktenskapet ingåtts i behörig form. Formföreskrifterna äro givna i 1 kap. *lagen den 8 juli 1904 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap*, dock att särskilda bestämmelser gälla för undersåtar i Danmark, Finland, Island och Norge.

1904 års lag stadgar i 1 kap. 2 §, att om utländsk undersåte vill inför svensk myndighet träda i äktenskap, hans rätt att ingå äktenskapet skall prövas efter lagen i den stat, han tillhör. Är enligt den lag medgivet, att

lagen å annan ort tillämpas i sagda avseende, må sådan lag i stället lända till efterrättelse. Ej må dock i något fall utländsk undersåte, som är gift, inför svensk myndighet ingå äktenskap; ej heller må äktenskap slutas mellan dem, som äro i rätt upp- och nedstigande släktskap med varandra eller äro syskon. Utländsk undersåte, som vill ingå äktenskap inför svensk myndighet, har att styrka, att hinder mot giftermålet icke föreligger. 4 § samma kap. föreskriver i första stycket, att vad svensk lag stadgar i fråga om lysning till äktenskap, så ock i övrigt om formen för äktenskaps avslutande, skall äga tillämpning även för det fall att utländsk undersåte vill inför svensk myndighet här i riket träda i äktenskap. Lysningen och vigseln skall sålunda äga rum i enlighet med reglerna i giftermålsbalken.

Vad angår äktenskap, som ingåtts å utrikes ort, stadgas i 1 kap. 6 § 1904 års lag, att om sådant äktenskap slutits i form, som lagen å den utrikes orten föreskriver, detsamma här i riket skall anses vara i behörig form avslutit.

Såvitt angår förhållandet till ovan nämnda grannländer skola här i riket lända till efterrättelse bestämmelserna i *förordningen den 31 december 1931 om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap*, vilka bestämmelser ansluta sig till en den 6 februari 1931 mellan Sverige och de berörda staterna ingången konvention. I förordningens 1 § stadgas, att om medborgare i en av de fördragslutande staterna vill träda i äktenskap inför myndighet tillhörande någon av de övriga, hans rätt att ingå äktenskapet skall prövas efter lagen i den staten, om han sedan minst två år har hemvist därstädes, men eljest enligt hemlandets lag. Skall hemlandets lag vinna tillämpning, må rätten att ingå äktenskapet styrkas genom intyg av myndighet tillhörande hemlandet (äktenskapscertifikat). Enligt 2 § gäller, med avseende å lysning och vigsel, lagen i den stat, vigselmyndigheten tillhör.

Historik m. m.

Regeln att utländsk kvinna genom giftermål med svensk man automatiskt förvärvar svenskt medborgarskap gällde redan enligt föregångaren till gällande medborgarskapsrättslag, lagen av år 1894 om förvärvande och förlust av medborgarrätt, vilken i sin tur övertagit regeln från äldre rätt.

På grundval av ett år 1921 av särskilda delegerade framlagt förslag till särskilda lagar för Sverige, Norge och Danmark om förvärvande och förlust av medborgarrätt framlade Kungl. Maj:t vid *1923 års riksdag* i proposition nr 29 ett förslag till ny lag om förvärvande och förlust av medborgarrätt. Detta innehöll i förevarande avseende samma regel som 1894 års lag.

Vid förslaget's behandling i lagrådet hade majoriteten inom detta framhållit, att den ståndpunkt, som förslaget i stort sett intog beträffande gift kvinnas medborgarrätt, knappast vore förenlig med det kvinnan på and-

ra områden tillerkända rättsliga oberoendet. I yttrandet hemställdes, att bestämmelsen i fråga måtte utgå. Alternativt ansåg lagrådsmajoriteten, att utländsk kvinnas förvärv av svensk medborgarrätt genom giftermål skulle göras beroende av att hon hade eller efter äktenskapets ingående toge sitt hemvist här i riket.

Föredragande departementschefen förklarade sig icke kunna förorda något av dessa alternativ, då därigenom i stor utsträckning skulle uppkomma medborgarrättslöshet för med svenska män gifta utländska kvinnor. Detta skulle inträffa i alla de fall, då kvinnan vore från ett land, enligt vars rätt en inländsk kvinnas giftermål med utländsk man medförde förlust av den inländska medborgarrätten, även om hon ej genom giftermålet förvärvade mannens nationalitet. Propositionen upptog också den gamla regeln i oförändrad form.

Konstitutionsutskottet, som i anledning av propositionen avgav utlåtande nr 15, företrädde dock på denna punkt en annan mening än propositionen. Utskottet framhöll, att i de fall, då en utländsk kvinna efter giftermålet med svensk man bodde kvar i sitt gamla hemland och ej ginge sitt förut innehavda medborgarskap förlustig, ingen risk föreläge för medborgarskapslöshet. I överensstämmelse härmed föreslog utskottet den ändringen i propositionen, att utländsk kvinna skulle bli svensk medborgare först då hon genom giftermålet med svensk man finge hemvist här i riket eller ock genom giftermålet förlorade sitt utländska medborgarskap. Andra kammaren antog utskottets förslag, medan den första biföll en vid utlåtandet fogad reservation, vari förnyad utredning eventuellt efter samarbete med danska och norska regeringarna påyrkades. Frågan hade därmed förfallit för den riksdagen.

Efter förnyat skandinaviskt samarbete togs problemet åter upp i proposition nr 137 till 1924 års riksdag. Beträffande frågan om utländsk kvinnas förvärv av svenskt medborgarskap genom giftermål framhöll departementschefen, att det syntes uppenbart, att en svensk mans hustru, då hon toge sitt hemvist i Sverige, därmed borde utan vidare förvärva svenskt medborgarskap. Däremot funnes det rent principiellt goda skäl för att den utländska kvinnan ej i andra fall skulle genom giftermålet automatiskt förvärva svenskt medborgarskap. Man måste dock enligt departementschefens mening taga hänsyn till att i flertalet europeiska länders rätt gällde, att inländsk kvinna genom giftermål med utländsk man förlorade sitt medborgarskap, även om hon icke förvärvade mannens. Propositionens förslag upptog också i 3 § samma bestämmelser som föregående års förslag i ämnet. Konstitutionsutskottet frånträdde i utlåtande nr 27 sin tidigare intagna ståndpunkt under hänvisning till att i propositionen vägande invändningar anförts mot densamma och tillstyrkte 3 § i oförändrat skick. Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Den internationella diskussion, som under 1920-talet fördes i frågan, ledde år 1930 till avslutande av en *konvention i Haag för lösande av vissa kon-*

flikter mellan olika länders medborgarskapslagar. Dess syfte var framför allt att förhindra uppkomsten av medborgarskapslöshet. Dess artikel 8 föreskriver, att då kvinna enligt lagen i sitt hemland förlorar sitt medborgarskap genom giftermål med utlänning, inträdet av denna förlust skall göras beroende av att hon förvärfvar medborgarskap i mannens hemland, och förebygger därigenom i många fall sådan medborgarskapslöshet, som den föredragande departementschefen i ovan anförda yttranden hänvisat till. Denna konvention har ratificerats av ett stort antal länder, däribland Sverige.

Vid 1944 års riksdag berördes frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning i två skilda sammanhang.

I proposition nr 94, vari föreslogs, att 5 § lagen om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap skulle ändras, uttalade sig föredragande departementschefen om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning över huvud taget. Enligt departementschefens mening kunde skäl otvivelaktigt anföras för att frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning bleve föremål för förnyat övervägande. Då emellertid flertalet länder upprätthölle principen att gift kvinna följer mannen i medborgarskaphänseende, borde för undvikande av bl. a. dubbelt medborgarskap frågan om möjligt lösas internationellt. I varje fall borde en revision föregås av gemensamma överläggningar med våra nordiska grannländer. Då de rådande förhållandena icke medgäve detta, borde frågan tills vidare anstå.

Vid samma riksdag hemställdes i en inom andra kammaren väckt motion, nr 82, om skyndsamt utredning angående önskvärdheten av sådan ändring i lagen om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap, att, såvitt på den svenska lagen berodde, varje kvinna, gift eller ogift, bereddes samma rätt som en man att bibehålla eller förändra sin nationalitet. I motiveringen anfördes bl. a., att kriget skapat situationer, som aktualiserat frågan. Beträffande bestämmelsen om utländsk kvinnas automatiska förvärv av svenskt medborgarskap genom giftermål med svensk man anfördes två skäl för ett avskaffande av denna. För det första hade bestämmelsen enligt motionärerna såväl före som i ökad utsträckning under kriget lett till ingående av rena skenäktenskap, varigenom en kvinna, som i normala fall icke kunnat antagas som svensk medborgare utan kanske rent av riskerat att bliva utvisad, förskaffat sig svenskt medborgarskap. Myndigheterna borde ej vara undandragna varje bestämmanderätt i sådana fall. För det andra kunde även tänkas fall, då den utländska kvinnan icke önskade erhålla svenskt medborgarskap, och hon borde därför ha fritt val samt möjlighet till underlättad naturalisation.

Konstitutionsutskottet framhöll i sitt över sistnämnda motion avgivna utlåtande nr 10, att flera av de i motionen anförda synpunkterna vore värda beaktande. Men betydande svårigheter vore — allra helst i dåvarande tidsläge — förbundna med den av motionärerna önskade lösningen av frågan. Vikten av att familjens enhet i medborgarrättsligt hänseende bevarades finge icke underskattas. För en lösning av frågan om det dubbla med-

borgarskapet fordrades en bättre överblick över främmande länders lagstiftning och rättstillämpning än vad de då rådande förhållandena medgåve. Framför allt borde spörsmålet behandlas i samverkan med våra nordiska grannländer. Utskottet erinrade om departementschefens i ovan berörda proposition till samma riksdag uttalade mening, att frågan av denna anledning tills vidare syntes böra anstå. Ehuru utskottet anslöt sig till uppfattningen, att frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning vid därför lämplig tidpunkt borde tagas under omprövning, ansåg utskottet sig i dåvarande läge alltså böra avstyrka en utredning i motionens syfte.

Riksdagen avslog motionen i enlighet med konstitutionsutskottets hemställan.

Vid 1947 års riksdag hemställdes i en motion nr 68 i första kammaren om skyndsamt utredning med förslag till om möjligt samma riksdag angående gift kvinnas medborgarrättsliga ställning. I motiveringen framhölls bl. a., att frågan därom avancerat i så måtto, att densamma tagits upp till behandling vid överläggningar med representanter för de övriga nordiska länderna angående lagstiftningen på medborgarrättens område.

Konstitutionsutskottet anförde i sitt över sistnämnda motion avgivna utlåtande nr 5, att förutsättningarna för en omprövning av frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning nu finge anses föreligga. En överblick av främmande länders lagstiftning och rättstillämpning på området kunde sålunda erhållas. Vidare kunde samverkan äga rum med de övriga nordiska länderna, i all synnerhet som Kungl. Maj:t den 23 augusti 1946 tillkallat sakkunniga för att delta i överläggningar med representanter för nämnda länder angående lagstiftningsfrågor på medborgarskapsrättens område och inom justitiedepartementet biträda med utarbetande av därav föranledda förslag. Direktiven för de sakkunniga ansågos av utskottet lämpligen böra utvidgas till att omfatta jämväl frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning. De skäl, som under senare år anförts till förmån för en revision av bestämmelserna i sistnämnda hänseende, borde vägas mot de skäl, som talade för bevarande av familjens enhet på förevarande område. Utskottet hemställde på grund av vad sålunda anförts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning av frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning samt om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Riksdagen biföll utskottets hemställan och avlät skrivelse (nr 90) till Kungl. Maj:t i ärendet.

Nämnda sakkunniga för nordiskt samarbete på medborgarskapsrättens område ha den 4 och 5 april 1949 i Stockholm hållit gemensamma överläggningar med motsvarande kommittéer i Danmark och Norge. Från överläggningarna har utfärdats följande kommuniké.

Den viktigaste frågan som diskuterats har varit den gifta kvinnans ställning i medborgarskaphänseende. Härutinnan har enighet nåtts om att äk-

tenskap med en man av annan nationalitet icke längre skulle förändra en kvinnas medborgarrättsliga ställning. För att utländsk kvinna som gifter sig med inländsk man, skall bli medborgare i mannens hemland kommer att krävas ansökan från kvinnans sida och beslut om hennes upptagande till medborgare. Emellertid har man varit ense om att i sådana fall göra lättnader i de bestämmelser, som reglera förutsättningarna för att upptagas till inländsk medborgare. Vidare har man kommit överens om att även i andra fall bereda medborgare i de skandinaviska länderna vissa lättnader i fråga om förvärv av medborgarskap i annat skandinaviskt land. Den slutliga utformningen av de olika förslagen är avsedd att äga rum vid ett möte i Norge i slutet av augusti.

Yttranden.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionen från *statistiska centralbyrån, statens utlänningskommission* och *de sakkunniga för nordiskt samarbete på medborgarskapsrättens område*. Centralbyrån har vid sitt yttrande fogat tre tabeller, vilka återfinnas såsom bilagor till utlåtandet. Utlänningskommissionen har vid sitt yttrande fogat en nedan intagen redogörelse för vissa fall av skenäktenskap.

Motionärens hemställan avstyrkes av de *sakkunniga*. *Kommissionen* förklarar det vara angeläget att söka förhindra förekomsten av sådana skenäktenskap, som åsyftas i motionen. *Centralbyrån* har icke tagit ställning till det i motionen framställda yrkandet.

Centralbyrån framlägger i sitt yttrande resultaten av en statistisk bearbetning av föreliggande uppgifter om äktenskap mellan svenska män och utländska kvinnor. Inledningsvis anföres:

Ehuru statistiska data rörande förekomsten av s. k. skenäktenskap i motionens mening för närvarande icke föreligga, har statistiska centralbyrån — i syfte att i möjlig mån indirekt belysa här förevarande spørsmål — likväl ansett sig böra i sitt utlåtande framlägga resultaten av en inom ämbetsverket för ändamålet särskilt utförd statistisk bearbetning av senast tillgängliga data angående vigsel mellan svenska män och utländska kvinnor. Redogörelsen, som lämnas i form av tre tabeller, grundar sig på de intyg rörande dylika vigslar, som jämlikt 73 § kyrkobokföringskungörelsen den 30 december 1946 (nr 801) av vederbörande pastor under år 1948 insänts till statistiska centralbyrån. Den statistiska bearbetningen har gällt i dessa intyg lämnade uppgifter om kvinnans nationalitet och kyrkoskrivningsort, båda kontrahenternas ålder samt mannens och, i möjlig mån, kvinnans yrke.

Centralbyrån konstaterar till en början, att hela antalet under år 1948 redovisade vigslar mellan svenska män och utländska kvinnor uppgick till 1 474. Det kan nämnas, att en tidigare verkställd summarisk sammanräkning av motsvarande antal vigslar för år 1945 gav siffran 976. Den ökning, som här inträtt under de senaste åren, torde väl till någon del sammanhånga med att utsikterna till giftermål ökas, i mån som vistelsen inom riket förlänges.

I anslutning till *tabell 1* yttrar centralbyrån:

I tab. 1 redovisas, huru de kvinnliga kontrahenterna fördela sig efter nationalitet, varvid kvinnor, som i pastors intyg betecknats som statslösa, förts

under särskild rubrik. Efter belägenheten av den församling, där lysning ägt rum, ha vigslarna tillika fördelats på län med åtskillnad mellan landsbygd och städer. Det framgår bl. a., att ungefär 75 procent av kvinnorna komma från de nordiska grannländerna Danmark, Norge och Finland, varvid särskilt siffran för det sistnämnda landet (615 eller 42 procent av samtliga vigslar) är påfallande hög. Även för polska kvinnor visar tab. 1 en relativt taget anmärkningsvärt hög siffra (112 resp. 8 procent). Vad angår fördelningen på län må särskilt framhållas de jämförelsevis höga siffrorna för Stockholms stad, Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län. Härutöver gäller, såsom var att förutse, att äktenskap mellan svenska män och finska kvinnor äro särskilt talrika i de nordligaste länen.

Centralbyrån fortsätter:

Då det torde vara av intresse att, i den mån föreliggande material medger, belysa frågan, inom vilka yrkes- och socialgrupper av svenska män äktenskap med utländska kvinnor företrädesvis förekommit, har centralbyrån i tab. 2 lämnat en sammanställning i sådant avseende, varvid tillika för kvinnornas vidkommande genomförts en summarisk fördelning efter upp-givet yrke.

Centralbyrån yttrar i anslutning till nämnda *tabell 2*:

I här förevarande sammanhang och i betraktande av att yrkesuppgifterna ofta nog äro bristfälliga, har det vad männen angår ansetts lämpligt att vid yrkes- och socialgruppsfördelningen följa den indelning, som centralbyrån använder i sina berättelser angående riksdagsmannavalen, ehuru det veder-tagna antalet yrkesgrupper genom nödiga sammanslagningar minskats från 30 till 21. Även om de i tab. 2 framlagda siffrorna på anförda skäl böra utnyttjas med försiktighet, torde de dock giva en i stort godtagbar bild av för-hållandena på detta område. Det framgår sålunda bl. a., att socialgrupperna II och III genomsnittligt taget äro i lika mån eller med drygt 40 procent företrädde bland män, som ingått äktenskap med utländska kvinnor. För första socialgruppen är motsvarande procenttal ungefär 10. Inom social-grupp II visar gruppen hantverkare en påfallande hög siffra (177), närmast följd av yrkesutövare inom jordbruk (82 + 16), vilka sistnämnda till över-vägande delen ingått äktenskap med finska kvinnor. De båda kategorier ar-betare, som ingå i socialgrupp III, förete de högsta frekvenstalen. Särskilt observeras, att den ena av dessa grupper, jordbruks- och skogsarbetare, företrädesvis ingått äktenskap med finska och norska kvinnor. Inom den andra gruppen förekommer även ett avsevärt antal äktenskap med danska kvinnor. Ungefär halva antalet kvinnor av polsk nationalitet ha likaledes ingått äktenskap inom denna grupp.

Ehuru det varit önskvärt, är det, såsom förut framhållits, på grund av materialets ofullständighet likväl icke möjligt att lämna en redogörelse för de utländska kvinnornas fördelning på yrkesgrupper. Såsom framgår av tab. 2, föreligger yrkesuppgift för endast 598 (186 + 72 + 340) eller 40 procent av samtliga 1 474 observerade kvinnor. Den största yrkesgruppen, som omfattar i det närmaste en tredjedel av samtliga yrkesuppgifter, avser husligt arbete och har i tab. 2 för varje nationalitet redovisats under särskild rubrik. Särskild redovisning har även meddelats för kvinnor i industriellt arbete. Slutligen ha övriga kvinnor, för vilka yrkesuppgift förelegat, i tab. 2 sammanförts i en kolumn under rubriken »Övriga med uppgift». En ytterligare uppdelning av denna sistnämnda grupp på undergrupper skulle i allmänhet ge alltför små tal för att vara av något statistiskt värde. Enär, såsom

ovan visats, yrkesuppgifter saknas för i genomsnitt 60 procent av de här betraktade kvinnorna, kunna några säkra, generella slutsatser icke dragas med ledning av förefintliga uppgifter rörande arten och omfattningen av dessa kvinnors yrkesverksamhet vid tidpunkten för äktenskapets ingående.

Slutligen har centralbyrån, med utnyttjande av de i materialet ingående uppgifterna om ålder vid tidpunkten för vigseln, i *tabell 3* gjort en sammanställning, i vilken de ingångna äktenskapen redovisats efter båda makarnas ålder i kombination.

Centralbyrån uttalar sig på grundval av tabellen:

Vid jämförelse mellan siffrorna i denna tabell och motsvarande, senast tillgängliga uppgifter för hela riket (avseende år 1945) visa de förstnämnda i visst avseende anmärkningsvärda avvikelser. Sålunda iakttages i äktenskapen mellan svensk man och utländsk kvinna en förskjutning av giftermålsåldern för båda könen. Detta förhållande kommer bl. a. till uttryck i en avsevärd höjning av giftermålsåldern för kvinnan och en sänkning för mannen. För det betraktade materialet uppgår medelåldern vid giftermålet till 28,9 år för mannen och 32,7 för kvinnan, medan motsvarande senast tillgängliga siffror för riket (år 1945) utgjorde respektive 30,0 år och 26,7 år. Kvinnorna äro således enligt här framlagda siffror i genomsnitt sex år äldre och männen ungefär ett år yngre än vad i allmänhet är fallet. — Centralbyrån har närmare undersökt åtta av de mest extrema ålderskombinationer, där hustrun varit äldre än mannen. I sex av dessa fall är kvinnan av finsk nationalitet, och högsta åldersskillnaden är i två fall 22 år (kvinnan född 1896 resp. 1904). I övriga två fall, som avse dels en tjeckoslovakisk, dels en polsk kvinna, är åldersskillnaden 18 resp. 17 år (kvinnan född 1907 resp. 1910).

Kommissionen anför:

Kommissionen har i sin verksamhet allt emellanåt träffat på fall, då utländska kvinnor för att hindra verkställigheten av beträffande dem meddelade utvisnings- eller förpassningsbeslut ingått eller sökt ingå äktenskap med svensk man. Svårigheterna att i det speciella fallet avgöra, huruvida det härvid varit fråga om äktenskap för skens skull, ha av naturliga skäl oftast varit mycket stora. I några av fallen ha emellertid omständigheterna uppenbart talat för att det verkligen rört sig om skenäktenskap.

Beträffande problemet i allmänhet torde kunna sägas, att kommissionen icke har sig bekant något konkret fall av skenäktenskap, där syftet med medborgarskapsförvärvet varit det i motionen antydda. Däremot förekom det i samband med jedeförföljelserna i Tyskland under åren 1938 och 1939 stundom, att tyska judinnor genom ingående av äktenskap med svenska medborgare sökte rädda sig själva och sin egendom. Ävenledes har under de senaste åren en viss tendens kunnat märkas hos finska kvinnor, vilka av olika anledningar icke önskat återvända till hemlandet, sedan giltighetstiden för deras finska pass utlöpt, att genom äktenskap med svensk man söka kvarstanna i landet. Det torde på goda grunder kunna misstänkas, att i en del av dessa fall varit fråga om skenäktenskap. Frånsett det i och för sig stötande i att en utländsk kvinna, som kanske endast vistats här i landet under en relativt kort tid, skall kunna på detta lättvindiga sätt förvärva svenskt medborgarskap — för naturalisation erfordras i praktiken för närvarande åtta års vistelse i Sverige — torde emellertid skenäktenskap på nu berörda bevekelsegrunder med hänsyn till sin karaktär sakna större betydelse ur allmänpreventiv synpunkt. Härtill kommer, att dylika skenäktenskap icke synas förekomma i någon större omfattning. Under dessa förhål-

landen torde enligt kommissionens uppfattning icke tillräckligt starka skäl föreligga för att i svensk rätt införa bestämmelser till förhindrande av skenäktenskap över huvud taget, då en eventuell lagstiftning på området för att bli effektiv säkerligen skulle komma att medföra betydande olägenheter även i de fall, där äktenskapet är allvarligt menat.

Annorlunda ställer sig emellertid förhållandet i sådana fall, där den utländska kvinnans förvärv av svenskt medborgarskap genom skenäktenskap direkt syftar till att möjliggöra för henne att härstädes kunna bedriva verksamhet riktad mot Sverige eller svenska intressen och därigenom göra de åtgärder, vilka eljest i sådant fall skulle ha drabbat henne i hennes egenkap av utlänning, illusoriska. Även om vissa möjligheter föreligga att härstädes inskrida mot svenska medborgare, som göra sig skyldiga till landskadlig verksamhet, stå dock genom utlänningslagen betydligt effektivare medel till buds att förhindra fortsatt verksamhet av sådant slag. En utlänning, som misstänkes för illegal verksamhet, kan således redan på denna grund bli förpassad ur landet. Vidare har man, därest misstankar i sådan riktning föreligga beträffande en utomlands vistande utlänning möjlighet att genom att vägra inresetillstånd förhindra vederbörande att inkomma i landet.

I likhet med motionären anser kommissionen det angeläget att söka förhindra förekomsten av speciellt sådana skenäktenskap, där syftet är det senast angivna. Det synes emellertid stöta på stora svårigheter att skapa särbestämmelser med sikte enbart på förhindrandet av denna typ skenäktenskap. För att effektivt förhindra förekomsten av sådana skenäktenskap torde det därför bli nödvändigt att uppställa krav på särskild prövning härutinnan av över huvud taget alla de fall, där utländsk kvinna och svensk man önska ingå äktenskap. En utväg vore i så fall, att man i likhet med vad som gäller i Amerikas Förenta Stater ändrade medborgarskapslagen därhän, att utländsk kvinna genom äktenskap med inhemsk man icke därigenom automatiskt förvärvade mannens medborgarskap utan detta gjordes beroende på särskild prövning. Denna ordning skulle emellertid innebära, att man ändrade en sedan gammalt i Sverige och även i de flesta övriga europeiska länder gällande princip. I viss mån skulle man även kunna komma till rätta med problemet genom att i giftermålsbalken infördes bestämmelser därom, att utländsk kvinna, som blivit från Sverige utvisad eller meddelats förpassningsbeslut med förbud att utan i förväg erhållet uppehållstillstånd återvända till riket, icke ägde utan Konungens tillstånd ingå äktenskap med svensk man. Ett stadgande av dylik innebörd skulle även väl rimma med gällande utlänningslags bestämmelser. En härifrån utvisad person äger nämligen icke återvända till riket utan att utvisningsbeslutet dessförinnan upphävs, vilken prövning ankommer på Kungl. Maj:t. Det är sålunda redan på denna grund mindre tillfredsställande, att en utvisad kvinna genom att utomlands gifta sig med en svensk därigenom helt undandrager sig en prövning, som eljest skulle ägt rum. Nämnas må, att i England åtminstone tidigare funnits regler, som hindrade en utvisad kvinna att genom äktenskap med en engelsman förvärva engelskt medborgarskap.

Även om det stöter på vissa praktiska svårigheter att förhindra ingående av skenäktenskap, kvarstår dock utvägen att införa bestämmelser, som giva möjlighet att upphäva ett genom dylikt äktenskap förvärvat medborgarskap. Kommissionen anser det därför böra diskuteras, huruvida icke en lagändring bör komma till stånd, som, i det fall det konstaterats, att en utländsk kvinna ingått äktenskap med svensk man allenast i syfte att härstädes bedriva landskadlig verksamhet, ger Konungen möjlighet att fråntaga vederbörande det svenska medborgarskapet.

Till belysande av de fall av skenäktenskap, med vilka kommissionen uppger sig ha i sin verksamhet kommit i beröring, hänvisar kommissionen till den ovan angivna redogörelsen i ämnet, vilken lyder:

1) Finska medborgaren N.N. inreste legalt i Sverige den 11 december 1944. Beviljades i olika omgångar uppehållstillstånd, senast t. o. m. den 30 november 1945, då giltighetstiden för hennes finska pass utlöpte. Under vistelsen i Sverige innehade N.N. olika hembiträdesplatser, varvid hon gjorde sig skyldig till stölder från sina arbetsgivare. Enligt till kommissionen ingångna uppgifter sökte N.N. den 18 november 1945 lysning för äktenskap med viss svensk man. Det framkom, att syftet med äktenskapet endast var att hon därigenom skulle förvärva svenskt medborgarskap. Den 14 december 1945 fattade kommissionen, efter utlänningsnämndens hörande, förpassningsbeslut beträffande N.N. Beslutet verkställdes samma dag genom N.N:s befordran till Finland. N.N. är numera gift med en annan svensk man.

2) Tyska medborgaren N.N. inkom illegalt i Sverige från Tyskland i juni 1944. Förde ett utsvävande liv i Stockholm. Kommissionen fattade den 20 juli 1946, efter utlänningsnämndens hörande, förpassningsbeslut beträffande N.N. Ett pastorsämbete i Stockholm meddelade någon tid därefter, att N.N. uttagit lysning för äktenskap med en namngiven svensk man. Omständigheterna tydde på att fråga vore om skenäktenskap. Sista lysningsdagen var den 4 augusti 1946. Den 3 augusti verkställdes förpassningsbeslutet genom N.N:s förande till Tyskland.

3) Finska medborgaren N.N., född 1911, inkom legalt i riket den 15 maj 1947. Sedan giltighetstiden för hennes finska pass utlöpt och en ansökan om förlängning därav avslagits, fattade kommissionen den 6 februari 1948, efter utlänningsnämndens hörande, förpassningsbeslut beträffande N.N. Vid delgivningen av beslutet den 25 februari 1948 uppgav N.N., att hon ämnade söka anstånd med utresan, enär hon hade för avsikt att ingå äktenskap med en namngiven svensk man, född 1929. Då denne på grund av sin ålder emellertid först måste söka dispens hos Kungl. Maj:t, förklarade N.N., att det skulle komma att dröja flera månader, innan lysning kunde erhållas. När förpassningsbeslutet sedermera den 18 mars 1948 skulle verkställas, uppgav N.N., att hon numera hade för avsikt att ingå äktenskap med en annan svensk man, född 1914. Till bestyrkande härav uppvisade hon ett äktenskapsbetyg för denne, utfärdat i Gustav Vasa församling, Stockholm. Förpassningsbeslutet verkställdes samma dag.

4) Finska medborgaren N.N. inkom legalt i riket den 2 oktober 1947. Giltighetstiden för hennes finska pass utlöpte den 1 januari 1948. Förlängning kunde icke beviljas. Ett pastorsämbete meddelade, att N.N. hade för avsikt att ingå äktenskap med en svensk man, som vistades på ett ålderdomshem. Äktenskapscertifikat hade för denne utfärdats den 23 februari 1948. Kommissionen beslöt den 13 mars 1948, efter utlänningsnämndens hörande, att N.N. skulle omedelbart efter beslutets delgivning avresa ur riket vid äventyr av förpassning. N.N. utreste den 1 april 1948.

5) Finska medborgaren N.N. inkom legalt i riket den 28 december 1945. Sedan giltighetstiden för hennes finska pass utlöpt, förordnade kommissionen den 28 april 1948, efter utlänningsnämndens hörande, att N.N. skulle inom sextio dagar efter beslutets delgivning avresa ur riket vid äventyr av förpassning. Beslutet delgavs N.N. den 12 maj 1948. Då detsamma skulle verkställas, konstaterades emellertid, att N.N. den 1 juli 1948 genom borgerlig vigsel ingått äktenskap med en svensk medborgare.

De sakkunniga yttra:

I anledning av riksdagens skrivelse den 26 mars 1947 (nr 90) har Kungl. Maj:t uppdragit åt de sakkunniga att utreda frågan om gift kvinnas medborgarrättsliga ställning. De sakkunniga överväga för närvarande en lösning, som i princip innebär, att den nuvarande regeln att utländsk kvinna, som gifter sig med svensk man, genom äktenskapet automatiskt förvärfvar svenskt medborgarskap skulle upphävas och gift kvinnas förvärv av svenskt medborgarskap underkastas prövning i det särskilda fallet. Om en sådan ordning genomföres, torde problemet skenäktenskap ej vidare bli aktuellt. De sakkunniga ha därför ansett sig icke behöva ägna någon särskild uppmärksamhet åt denna fråga. Med hänsyn till det anförda synes anledning icke föreligga för riksdagen att för närvarande taga något initiativ i motionens syfte.

Utskottet.

Den nuvarande medborgarskapsrättsliga bestämmelsen, att utländsk kvinna, som ingår äktenskap med svensk man, genom äktenskapet automatiskt förvärfvar svenskt medborgarskap, möjliggör för kvinnor att genom skenäktenskap bli svenska medborgare. Stadgandet har tillkommit, som framgår av den ovan lämnade redogörelsen, under betydande meningsmotsättningar. Mot bestämmelsen kan anföras att det icke synes i allo tillfredsställande, att det skydd och de förmåner, som svensk medborgare åtnjuter i olika avseenden här i riket, utan vidare tillerkännas utländsk kvinna allenast på den grund att hon ingår äktenskap med svensk man. Genom giftermålet kan hon även undandra sig de kontrollåtgärder, som enligt utlänningslagstiftningen få användas gentemot utländska undersåtar, vilka vistas här i riket eller söka tillstånd till sådan vistelse. Beslut om utvisning och utlämning kan kvinnan draga sig undan genom skenäktenskap, enär dylika åtgärder icke kunna vidtagas mot svensk medborgare. Dessa automatiskt inträffande verkningar av äktenskap mellan utländsk kvinna och svensk man förefalla särskilt betänkliga, därest kvinnans syfte med giftermålet är att här i riket under skydd av det förvärvade svenska medborgarskapet bedriva landsskadlig verksamhet.

Motionären har föreslagit, att den föreliggande frågan löses på det sättet, att Kungl. Maj:ts tillstånd skall erfordras för ingående av äktenskap mellan svensk man och utländsk kvinna. Utskottet finner det emellertid knappast lämpligt att i giftermålsbalken eller i den internationellt privaträttsliga lagstiftningen på området införa sådana bestämmelser. Det torde nämligen i allmänhet icke finnas anledning att ingripa mot äktenskap av detta slag i och för sig. Svårigheter möta också vid angivande av vilka grunder en tillståndsgivning skulle följa. Spörsmålet synes lämpligen i stället böra ses ur medborgarskapsrättslig synpunkt. Frågans lösning skulle då vara att söka i en ändring av den nu gällande ovillkorliga regeln, att utländsk kvinna, som ingår äktenskap med svensk man, genom äktenskapet förvärfvar svenskt medborgarskap.

Sistberörda fråga överväges för närvarande av de sakkunniga för nordiskt samarbete på medborgarskapsrättens område. I stället för den nu gällande bestämmelsen ifrågasätta de sakkunniga att införa ett stadgande av innehåll, att utländsk kvinnas förvärv av svenskt medborgarskap jämväl i fall av giftermål med svensk man skulle underkastas särskild prövning i huvudsaklig överensstämmelse med vad nu gäller om naturalisation. Vid gemensamma överläggningar mellan de sakkunniga och motsvarande kommittéer i Danmark och Norge för revision av medborgarskapslagstiftningen har nyligen enighet nåtts om att äktenskap med en man av annan nationalitet icke längre bör medföra förändring av kvinnas medborgarrättsliga ställning. Vid en lagändring i sådan riktning skulle de av motionären anförda synpunkterna bliva tillgodosedda.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II: 205, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 april 1949.

På första lagutskottets vägnar:

VERNER HEDLUND.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Branting*, Olofsson, fruor Sjöström-Bengtsson, Lindström, herrar Georg Pettersson, Göransson*, fröken Andersson och herr Fritiof Karlsson*; samt

från andra kammaren: herrar Hedlund i Östersund, Johnsson i Stockholm, Antby, Andersson i Mölndal, Pettersson i Ersbacken, Fagerholm*, fru Johansson i Skövde och herr Netzén*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

B I L A G O R

Tab. 1. Under år 1948 ingångna äktenskap mellan svenska män och föringsort (lys-

Län Lb = landsbygd St = Städer	Norge	Danmark	Island	Finland	Storbritannien och Nordirland	Nederländerna	Belgien	Tyska riket	Österrike	Schweiz	Frankrike	Italien	Spanien
Stockholms stad	69	30	1	175	7	2	1	13	1	2	2	1	—
Stockholms län {Lb	11	6	—	38	—	2	—	2	—	—	1	1	—
{St	12	4	—	14	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Uppsala {Lb	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	6	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Södermanlands {Lb	3	3	—	16	—	—	—	—	—	—	1	—	—
{St	4	3	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands {Lb	—	3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	6	3	—	5	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Jönköpings {Lb	7	2	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	2	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs {Lb	2	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar {Lb	1	—	—	11	—	—	—	2	—	—	—	—	—
{St	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands {Lb	—	2	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—
{St	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Blekinge {Lb	2	2	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
{St	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads {Lb	2	4	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
{St	—	4	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Malmöhus {Lb	1	12	—	5	—	1	—	2	—	—	—	—	—
{St	16	53	—	7	2	1	—	8	1	—	1	—	—
Hallands {Lb	1	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—
{St	1	2	—	5	1	—	—	1	—	—	1	—	—
Göteb. o. Bohus {Lb	19	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—
{St	35	15	—	24	3	—	—	5	—	—	1	—	2
Älvsborgs {Lb	8	2	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—
{St	5	2	—	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Skaraborgs {Lb	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	2	2	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Värmlands {Lb	9	1	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro {Lb	2	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands {Lb	2	1	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	6	1	—	13	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kopparbergs {Lb	16	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	2	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs {Lb	7	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	1	1	—	9	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Västernorrlands {Lb	5	2	—	20	1	—	—	1	—	—	—	—	—
{St	1	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands {Lb	8	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens {Lb	7	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	3	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens {Lb	4	1	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{St	3	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa Landsbygd	120	47	1	302	1	4	—	14	—	—	2	1	—
Städer	189	127	1	313	16	5	2	37	2	5	5	2	3
Hela riket	309	174	2	615	17	9	2	51	2	5	7	3	3
%	21·0	11·8	0·1	41·7	1·1	0·6	0·1	3·4	0·1	0·8	0·5	0·2	0·2

utländska kvinnor, fördelade efter kvinnans nationalitet och kyrkobokningsförsamling).

Estland	Lettland	Polen	Ryssland	Ungern	Rumänien	Tjeckoslovakiet	Litauen	Grekland	Bulgarien	Ingermanland	Argentina	Amerikas förenade stater	Uruguay	Kanada	Egypten	Statstlös	Samtliga länder
6	—	16	—	12	7	2	1	—	—	—	—	6	1	—	—	16	371
1	—	1	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	69
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	1	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	17
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	2	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	28
—	2	5	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	4	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17
—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	14
—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	9
—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	10
—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17
—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	27
2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	108
2	1	10	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	27
—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	99
—	—	5	—	—	—	2	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	21
3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	28
—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10
1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	12
2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	10
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16
1	—	2	—	3	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	13
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
10	1	34	—	6	2	6	—	—	—	3	—	10	—	—	—	8	572
15	1	78	—	28	11	10	1	1	1	1	1	13	1	3	1	29	902
25	2	112	—	34	18	16	1	1	1	4	1	23	1	3	1	37	1 474
1:7	0:1	7:6	—	2:3	0:9	1:1	0:1	0:1	0:1	0:3	0:1	1:6	0:1	0:2	0:1	2:5	100:0

Tab. 2. Under år 1948 ingångna äktenskap mellan svenska män och med uppgift om kvinnans hemland

Mannens yrke	Norge			Danmark			Finland			Tyskland			Polen							
	I allt	Därav med uppgivet yrke		I allt	Därav med uppgivet yrke		I allt	Därav med uppgivet yrke		I allt	Därav med uppgivet yrke		I allt	Därav med uppgivet yrke						
		Husl. arb.	Ind. arb.		Övr. med uppg.	Husl. arb.		Ind. arb.	Övr. med uppg.		Husl. arb.	Ind. arb.		Övr. med uppg.	Husl. arb.	Ind. arb.	Övr. med uppg.			
<i>Socialgrupp I</i>	18	—	—	6	13	1	1	5	42	1	1	16	15	—	—	5	8	1	—	4
Godsägare, industriidkare m. fl.....	4	—	—	—	1	—	—	—	8	1	—	2	5	—	—	3	4	—	—	1
Högre förvaltn.pers. i enskild tjänst.....	8	—	—	4	7	1	1	1	15	—	—	7	7	—	—	2	2	1	—	1
Tjm. av högre grad i allmän tjänst.....	—	—	—	—	1	—	—	—	8	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—
Fria yrken tillhörande socialgrupp I.....	1	—	—	—	3	—	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övr. tillh. soc.gr. I..	5	—	—	2	1	—	—	1	6	—	1	3	2	—	—	—	2	—	—	2
<i>Socialgrupp II</i>	132	14	2	52	72	15	9	18	265	29	2	46	23	1	1	5	37	2	5	9
Hem.ägare o. dyl... Arr. o. brukare.....	9	2	—	—	5	1	—	—	64	16	—	10	—	—	—	—	1	1	—	—
Hantverkare.....	4	1	—	—	—	—	—	—	9	2	—	2	1	—	—	—	1	1	—	—
Handlande o. övriga näringsidkare.....	44	3	1	26	30	6	7	6	57	6	—	12	4	—	—	2	13	—	3	2
Handelsbitr. o. dyl... Verkmäst. o. förmän i ind. m. fl.....	10	—	—	5	13	2	—	5	28	1	—	2	8	1	—	1	6	—	—	2
Kontorspersonal.....	21	3	—	9	3	1	1	—	22	—	—	6	—	—	—	—	2	—	—	1
Tjm. av lägre grad tillhörande socialgr. II	5	1	—	—	3	1	—	1	33	1	1	5	—	—	—	—	2	—	1	—
Fria yrken tillhörande socialgrupp II.....	5	—	—	2	5	—	1	3	7	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1
Övr. tillh. soc.gr. II..	13	—	—	4	3	1	—	—	14	—	—	5	1	—	—	1	3	—	—	1
<i>Socialgrupp III</i>	10	1	1	3	6	1	—	1	23	2	1	3	5	—	1	—	6	—	1	1
Rättare, torp., läg.äg. m. fl.....	11	3	—	3	4	2	—	2	8	1	—	—	3	—	—	—	2	—	—	1
Jordbr. o. skogsarb... Sjömän (utom sjökapt. m. fl.) o. fiskare...	137	27	10	29	78	19	9	12	286	53	3	42	12	—	—	1	59	5	10	4
Arb., andra än ovan nämnda.....	2	—	—	2	—	—	—	—	9	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tjm. av lägre grad tillhörande soc.gr. III	34	13	—	7	4	4	—	—	76	30	2	10	2	—	—	—	2	—	—	—
Övr. tillh. soc.gr. III	9	1	—	—	7	1	—	1	11	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—
Okänd socialgrupp... Samtliga soc.grupper	85	12	10	16	62	13	7	10	166	16	—	28	8	—	—	1	55	5	10	4
	7	1	—	4	5	1	2	1	20	1	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—
	22	2	—	3	11	4	—	1	22	—	—	2	1	—	—	—	8	1	—	1
	309	43	12	90	174	39	19	36	615	83	6	106	51	1	1	11	112	9	15	18

¹ Innefattar Estland, Lettland och Litauen. — ² Innefattar Island, Storbritannien, Nederländerna, Tjeckoslovakiet, Grekland, Bulgarien och Ingermanland.

**utländska kvinnor efter mannens yrke och socialgrupp i kombination
och uppgiven yrkesverksamhet.**

Balticum ¹			Västeuropa ²			Övriga Europa ³			Utom Europa			Statslösa			Samtliga								
Därav med uppgivet yrke			Därav med uppgivet yrke			Därav med uppgivet yrke			Därav med uppgivet yrke			Därav med uppgivet yrke			Därav med uppgivet yrke								
I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.	I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.	I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.	I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.	I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.	I allt	Husl. arb.	Övr. med uppg.						
5	—	1	2	19	2	—	10	15	1	1	3	9	—	—	3	11	1	—	6	155	7	4	60
—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	1	30	1	—	8
2	—	—	—	7	2	—	3	6	1	—	1	4	—	—	1	6	—	—	2	64	5	1	22
1	—	—	1	4	—	—	3	2	—	—	—	2	—	—	1	1	1	—	—	20	1	—	9
2	—	1	1	2	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	3	18	—	1	10
—	—	—	—	2	—	—	2	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	2	11
11	3	—	5	19	1	1	15	30	1	3	7	15	—	2	4	16	—	3	4	620	66	28	165
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	82	21	—	11
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	5	—	2
3	1	—	1	2	1	—	1	15	—	3	4	1	—	—	—	8	—	1	4	177	17	15	58
—	—	—	—	2	—	—	2	3	—	—	1	5	—	1	1	3	—	1	—	78	4	2	19
2	—	—	2	3	—	—	2	2	—	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	58	4	2	21
—	—	—	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	47	3	2	8
1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	23	—	1	10
1	—	—	1	2	—	—	2	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	41	1	—	15
—	—	—	—	2	—	—	2	3	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	57	4	5	11
2	—	—	1	4	—	1	2	3	1	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—	41	7	1	10
11	—	2	2	7	—	1	4	20	1	4	9	2	—	—	—	8	1	1	3	620	106	40	106
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2	—	3
3	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	123	48	3	18
1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	34	3	—	2
7	—	2	1	4	—	—	3	19	1	3	9	1	—	—	—	6	—	1	2	413	47	33	74
—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	35	3	4	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—
1	—	—	—	3	—	—	—	6	—	—	1	3	—	—	1	2	—	—	—	79	7	—	9
28	3	3	9	48	3	2	29	71	3	8	20	29	—	2	8	37	2	4	13	1474	186	72	340

Belgien, Schweiz, Frankrike, Italien och Spanien. — ³ Innefattar Österrike, Ungern, Rumänien,

Tab. 3 Under år 1948 ingångna äktenskap mellan svenska män och utländska kvinnor, fördelade efter kontrahenternas ålder.

Männens ålders- år	Kvinnornas åldersår											Sum- ma (män)	
	15/20	20/25	25/30	30/35	35/40	40/45	45/50	50/55	55/60	60/65	65/∞		
Under 20 år	6	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
20—25	47	181	56	8	3	3	—	—	—	—	—	—	298
25—30	25	177	147	48	18	1	2	—	—	—	—	—	418
30—35	7	63	103	55	19	6	1	1	—	—	—	—	255
35—40	1	32	39	41	27	14	3	—	—	—	—	—	157
40—45	1	12	16	27	28	29	3	1	—	—	—	—	117
45—50	—	—	8	12	21	20	8	2	—	—	—	—	71
50—55	—	2	8	12	9	9	6	7	—	—	—	—	53
55—60	—	1	—	2	6	11	7	8	—	1	—	—	36
60—65	—	—	2	—	2	4	7	2	2	—	—	—	19
65—∞	—	—	—	—	1	2	2	3	1	3	3	—	15
Okänd ålder	1	6	6	2	—	1	1	1	—	—	—	—	18
Summa (kvinnor)	88	484	386	207	134	100	40	25	3	4	3	—	1 474